

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΜΑΓΝΗΤΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΟΟΠΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ

Καθ. Ηλίας Γλύτσης, Τηλ. 210-7722479, e-mail: eglytsis@central.ntua.gr

ΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ (Καθ. Η. Ν. Γλύτσης)

15 Ιουλίου 2015

Θέμα 1 [30%]:

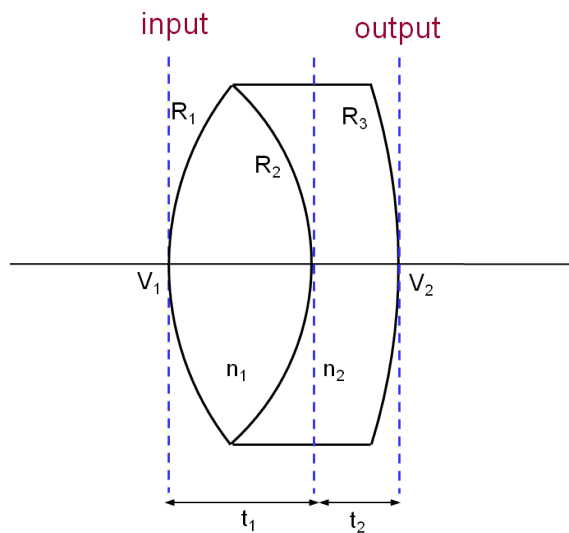
Ένας διπλός αχρωματικός φακός (achromat doublet) στον αέρα φαίνεται στο κάτωθι σχήμα. Οι ακτίνες καμπυλότητας του συστήματος είναι $|R_1| = 60.741\text{mm}$, $|R_2| = 44.710\text{mm}$, και $|R_3| = 133.104\text{mm}$ (προσοχή στα πρόσημα) και οι δείκτες διάθλασης είναι $n_1 = 1.515$ και $n_2 = 1.668$. Τα πάχη των δύο φακών είναι $t_1 = 5.0\text{mm}$ και $t_2 = 2.17\text{mm}$, αντίστοιχα.

(α) [10%] Να βρεθεί ο πίνακας ABCD με επίπεδο εισόδου αυτό που διέρχεται απειροελάχιστα αριστερά του σημείου V_1 και επίπεδο εξόδου αυτό που διέρχεται απειροελάχιστα δεξιά από το σημείο V_2 του διπλού φακού. Ποια είναι η εστιακή απόσταση του διπλού φακού.

(β) [8%] Ένα αντικείμενο O βρίσκεται σε απόσταση 150mm στα αριστερά του σημείου V_1 του διπλού φακού. Να υπολογιστεί η απόσταση του ειδώλου του αντικειμένου από την δεξιά επιφάνεια (από σημείο V_2) του διπλού φακού χρησιμοποιώντας την μέθοδο των πινάκων ABCD. Να βρεθεί η μεγέθυνση του ειδώλου. Είναι το είδωλο φανταστικό ή πραγματικό; Είναι ορθό ή ανεστραμμένο;

(γ) [6%] Να βρεθούν τα *Cardinal* (θεμελιώδη) σημεία του διπλού φακού (με επίπεδο εισόδου και εξόδου όπως ορίστηκαν στο (α) και φαίνονται στο σχήμα) και να προσδιοριστεί η θέση τους πάνω στον οπτικό άξονα.

(δ) [6%] Να βρεθεί ξανά η θέση και ο τύπος του ειδώλου χρησιμοποιώντας τα *Cardinal* σημεία του συστήματος. Να σχεδιάσετε ένα διάγραμμα ακτινών που να δείχνει τον σχηματισμό του ειδώλου και όλα τα *Cardinal* σημεία του συστήματος.

Translation Matrix

$$\begin{bmatrix} 1 & L \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Refraction Matrix

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ \left(\frac{n_1}{n_2} - 1\right) \frac{1}{R} & \frac{n_1}{n_2} \end{bmatrix}$$

Thin Lens Matrix

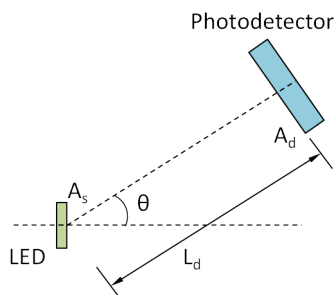
$$\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ -\frac{1}{f} & 1 \end{pmatrix}$$

Θέμα 2 [20%]:

Τρεις LEDs εξετάζονται πειραματικά σε ένα εργαστήριο με την βοήθεια ενός φωτοανιχνευτού. Η πρώτη SiC LED εκπέμπει φως στα 480nm (μπλε χρώμα) και η ακτινοβολία της μετρίεται υπό γωνία $\theta = 10^\circ$ όπως φαίνεται στο σχήμα. Η δεύτερη GaP:N LED εκπέμπει φως στα 565nm (κίτρινο-πράσινο) και η ακτινοβολία της μετρίεται υπό γωνία $\theta = 75^\circ$. Η τρίτη AlGaP LED εκπέμπει φως στα 620nm (πορτοκαλί) και η ακτινοβολία της μετρίεται υπό γωνία $\theta = 20^\circ$. Και οι τρεις LEDs έχουν την ίδια ολική οπτική ισχύ των 5mW και εκπέμπουν σύμφωνα με τον νόμο του Lambert (Lambertian sources). Η επιφάνεια κάθε LED είναι $A_s = 1\text{mm}^2$. Ο φωτοανιχνευτής με τον οποίο παίρνουμε μετρήσεις σύμφωνα με την διάταξη του σχήματος και για τις γωνίες που αναφέρθηκαν προηγουμένως, έχει ενεργό επιφάνεια $A_d = 4\text{mm}^2$ και βρίσκεται σε απόσταση $L_d = 100\text{mm}$ από κάθε LED.

(α) [10%] Υπολογίστε την φωτεινή ένταση (luminous intensity, σε lumen/sr) που μετρά ο φωτοανιχνευτής για κάθε LED και υπό την προαναφερθείσα γωνία μέτρησης. Ποια LED φαίνεται λαμπρότερη για την γωνία παρατήρησής της;

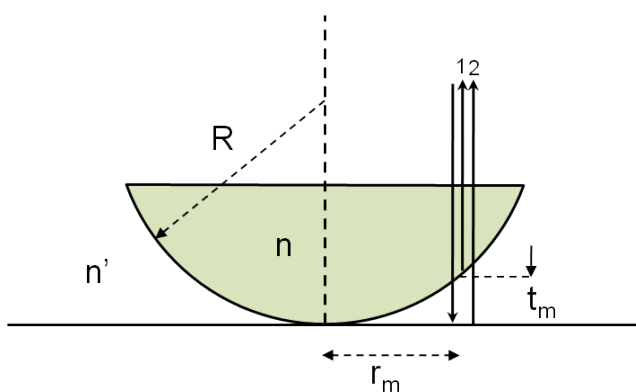
(β) [10%] Υπολογίστε την λαμπρότητα (luminance) για κάθε LED σε lumen/sr mm^2 .

Θέμα 3 [30%]:

(α) [15%] Σε ένα πείραμα συμβολής σχηματίζονται δακτύλιοι Newton. Ο 15^{ος} φωτεινός δακτύλιος έχει διάμετρο 5.90mm και ο 5^{ος} φωτεινός δακτύλιος έχει διάμετρο 3.36mm. Αν η ακτίνα καμπυλότητας του επιπεδόκυρτου φακού είναι $R = 100\text{cm}$ να βρεθεί το μήκος κύματος που χρησιμοποιήθηκε σε nm. ($n' = 1$)

(β) [15%] Σε ένα άλλο πείραμα συμβολής (με διαφορετικό φακό και μήκος κύματος) σχηματίζονται και πάλι δακτύλιοι Newton. Παρατηρείται ότι ο 12^{ος} φωτεινός δακτύλιος μεταβάλλει την διάμετρό του από 15.0mm σε 13.0mm όταν ένα υγρό υπαισέρχεται μεταξύ της κυρτής επιφάνειας του φακού και της επίπεδης πλάκας πάνω στην οποία είναι ο φακός. Να βρεθεί ο άγνωστος δείκτης διάθλασης του υγρού n' .

Θέμα 4 [20%]:

Παρατηρούμε την συμβολή/περίθλαση μονοχρωματικού φωτός πάνω σε μια οθόνη παρατήρησης (screen). Το μονοχρωματικό φως διέρχεται από μια διπλή σχισμή (double-slit experiment) που βρίσκεται σε επίπεδο παράλληλο με την οθόνη παρατήρησης. Η οθόνη παρατήρησης βρίσκεται σε απόσταση 3 μέτρων μακριά από το επίπεδο των σχισμών. Η δύο όμοιες σχισμές βρίσκονται σε απόσταση 0.235mm μεταξύ τους. Το αποτέλεσμα της συμβολής/περίθλασης πάνω στην οθόνη παρατήρησης είναι αυτό που φαίνεται στο κάτωθι σχήμα (όπου παρατηρούνται κροσσοί συμβολής σε ασπρόμαυρη βαθμονομημένη φωτογραφία – προσοχή στην σωστή χρήση της κλίμακας).

(α) [10%] Να βρεθεί το μήκος κύματος του μονοχρωματικού φωτός σε nm.

(β) [10%] Να βρεθεί το εύρος της κάθε σχισμής σε μm .

